

IZVESTJA

Muzejskega društva za Kranjsko.

Letnik XII.

1902.

Sešitek 5.

Iz arhiva grofa Sig. Attemsa v Podgori.

Spisal dr. Fr. Kos.

(Dalje.)

Št. 41.

1354, dne 17. marca. Barbana.

»Anno mill, trecent. quinquag. quarto, indict. septima, die septimo decimo Marcii in Barbana in curia Jacobi quondam Francisci de Barbana, presentibus dominis Bartolomeo . . . filio Peterosii de Civitate Austria, Wol[rico] de Cormone, Federico de Buya⁸⁴⁾, Henrico de Vipulsacho⁸⁵⁾, Jacobo quondam suprascripti Francisci, Nicolusio de Fleyana⁸⁶⁾ et aliis.

Majnhard, sin rajnkega Henrika iz Barbane⁸⁷⁾ [»Meinhardus filius quondam Henrici de Barbana«, je prodal svojemu sinu Fricu [»Frizio filio«] dve kmetiji in dva vinograda v Barbani [»in Barbana«, kar kaže listina z dne 10. marca rečenega leta. Ko je pa Majnhard odstopil dotični znesek svoji soprogi Altaflori, je ta potrdila, da je od imenovanega Frica

⁸⁴⁾ Buja je v Furlaniji od Gumina (Gemona) nekoliko proti jugu.

⁸⁵⁾ »Vipulsacho« so Vipolže v goriških Brdih. »Henricus de Wilposano« se omenja tudi v št. 11.

⁸⁶⁾ Flojana je vas v goriških Brdih.

⁸⁷⁾ Majnhard, sin rajnkega Henrika iz Barbane, in pa njegova soproga Altaflora se tudi omenjata v št. 33 (gl. str. 79). Isto velja o Jakobu, sinu rajnkega Frančiška iz Barbane. Tu navedena Barbana je vas v goriških Brdih. Cfr. op. 70, str. 76.

na račun te kupčije prejela pet in pol marke novih oglejskih penězov.

Notar: Philippusius filius Henrici scribe de Goritia.⁸⁸⁾

(Listina je nekoliko zamazana.)

Št. 42.

1364, dne 15. maja. Gorica.

»Anno Dni. mill. trecent. sexag. quarto, indict. secunda, die quintodecimo mensis Maii in villa Goricia⁸⁹⁾ ante domum habitationis Laurencii fabri de Vertoyba⁹⁰⁾, present. Laurencio predicto, Henrico Symonis hosterii de villa Goricia, Francisco fratre quondam Floryani textoris dicti loci, Paulo fabro habi-

⁸⁸⁾ K op. 17 (str. 61) bi se lahko dostavilo, da je Henricus scriba de Orzono imel razen Petra tudi sina, kateremu je bilo Philippussius ime.

⁸⁹⁾ Na str. 66 in 67, op. 35 sem nekoliko opisal **Gorico**, kakšna je bila v 14. stoletju. Tu naj k dotičnim opazkam dodam še nekoliko vrstic, da bode slika popolnejša.

Rečeno je bilo, da nam je razen goriškega gradu in trga v tistem času še treba razločevati vas Gorico, ki je bila pri vznožju grajskega hriba. V tej je leta 1364. prebival krčmar [»hosterius«] Henrik, Frančišek, brat tkalca Florjana, ter kovač Pavel (št. 42). V Gorici so takrat ali pa nekoliko pozneje živeli duhovnik Nikolaj (št. 43), notarja Matija (št. 42—44, 47, 48, 50) in Nikolaj (št. 50), slikarja Nikolaj Besna (št. 43) in Frančišek (št. 44), štacunarji Jacomucius (št. 44, 47), Bernard (št. 44, 48, 49), Konrad (št. 48), Mičej [»Michey«] (št. 48) in Osvald, ki je imel v svoji še le kupljeni štacuni tudi neko kamenito posodo za olje (št. 48). Dalje se omenja mesar Martin (št. 48, 49) in pa krojač Tomaž (št. 44). Tudi se navaja, da je bila v Gorici hiša s pečnico, v kateri so kruh pekli (št. 46). — O slovenstvu goriških prebivalcev pričajo imena »Janez« (št. 67, dvakrat), Brjec [»Beryecz«] (št. 47), Breginjec [»Bergignecz«] (št. 44), Bunjec [»Bugnecz«] (št. 44) in Mrlišek ali Mrliček [»Merlisch«] (št. 48). — V Gorici se omenja trg [»in foro Goricie«] (št. 43) in pa vrata blizu trga [»ante portam fori«] (št. 48). — Nekoliko ljudij je živel v Podturnu pri Gorici [»sub turri ville Goricie«] (št. 44), kjer je sedanji Št. Rok. V goriški okolici je bil hrib Stara gora. Neki vinograd v tem kraju so imenovali »Cramer« (št. 44).

⁹⁰⁾ Vertojba, vas blizu Gorice.

tante in villa Goricia et Tonich quondam Gynani de Peuma⁹¹⁾ testibus et aliis.«

»Worlicus quondam domini Alberti de Goricia« proda za deset mark solidov Ivanu, Fliegendorfer imenovanemu, iz Gorice [»a Johanne dicto Vlyegendorfer de Goricia«] dve kmetiji, izmed katerih je bila ena v Coroni [»in Corona«]⁹²⁾ ter jo je obdeloval Lukman [»Luchman«], druga pa pri Lijaku [»in Lyacho«]⁹³⁾ ter jo je obdeloval Nedeljka [»per Nedelcham«].

Notar: Mathias q. Nicolay Pucini notarii Goricie habitans.

Št. 43.

1366, dne 27. avgusta. Gorica.

»Anno Dni. mill. trecent. sexag. sexto, indict. quarta, die vigesimo septimo mensis Augusti, Goricie in domo habitationis infra scriptorum debitorum, present. domino presbitero Nicolao habitante Goricie, Wosalco quondam dni. Henrici de Goricia et Jacobo Racza de Castellerio⁹⁴⁾ habitante ibidem testibus et aliis.«

»Matherius q. Pauli Senche de Goricia et Marssa⁹⁵⁾ uxor sua« potrjujeta, da sta na posodo dobila pet mark solidov, katere jima je dala Betta, soproga slikarja Nikolaja, Besna imenovanega, ter sestra Jakoba, Zaczin imenovanega, iz Gorice [»a Betta uxore Nicolay dicti Besna pictoris et sorore Jacobi dicti Zaczin de Goricia«]. Zato pa zastavljata upnici svojo hišo na trgu v Gorici [»in foro Goricie«], kjer prebivata.

Notar: Mathias q. Nicolay Pucini notarii Goricie habitans.

⁹¹⁾ Pevma pri Gorici. Gl. tudi op. 42, str. 68.

⁹²⁾ Corona je vas v Furlaniji med Gradiščem in Korminom.

⁹³⁾ Lijak je potok med Gorico in Šempasom, ki se pri Renčah izliva v Vipavo.

⁹⁴⁾ Castellerio je na Beneškem blizu vasi Pagnacco od Vidma proti severu.

⁹⁵⁾ Marssa = Maruša.

Št. 44.

1387, dne 15 decembra. Gorica.

»Anno Dni. mill. trecent. octuag. septimo, indictione decima, die quintodecimo mensis Decembris, Goricie ante stationem infrascripti emptoris, present. Mixo quondam Jacobi Lechspan de Canali⁹⁶⁾, Jacomucio quondam Laurencii stationarii de Goricia, Worlico fratre infrascripti venditoris, Thomasio quondam Pauli sartoris de Goricia et Francisco pictore dicti loci testibus et aliis.«

Henrik, sin rajnkega Jakoba Breginjca iz Podturna⁹⁷⁾ pri vasi Gorici [»Henricus q. Jacobi Bergignecz de sub turri ville Goricie«], proda za 32 mark solidov Bernardu, štacunarju v Gorici [»Bernardo stacionario de Goricia«], en vinograd, ki se zove »Cramer« ter se nahaja v Stari gori [»in Stara gora«]⁹⁸⁾. Ta vinograd meji na eni strani ob vinograd Jakoba iz Bukovice [»de Buchauiza«]⁹⁹⁾, na drugi ob vinograd Uršule, hčere rajnkega Matevža Bunja iz Podturna pri vasi Gorici [»q. Mathei Bugnecz de sub turri ville Goricie«], ter na zgornji strani ob javno pot.

Notar: Mathias q. Nicolay Pucini notarii Goricie habitans

Št. 45.

1388, dne 13. julija. Kormin.

»Anno mill. trecent. octuag. octavo, indict. undecima, die tercio decimo mensis Julii, Cormoni in centa¹⁰⁰⁾ Sti Adalberti¹⁰¹⁾ ante canipam infrascripti venditoris, present. Rodolpho fistulatore quondam Petri de Onymisino (?), Jacobo Cerdone quondam Thomadi notarii, Deluciluta (?) de Civitate Austria, Dinto (?)

⁹⁶⁾ Kanal na Goriškem.

⁹⁷⁾ Podturen je sedanje goriško predmestje Št. Rok.

⁹⁸⁾ Stara gora se zove hrib, ki je od Gorice proti jugovzhodu.

⁹⁹⁾ Bukovica je vasica blizu Renč na Goriškem.

¹⁰⁰⁾ Centa (it. cinta) = okraj, okolica, ograja.

¹⁰¹⁾ Farna cerkev v Korminu je posvečena sv. Adalbertu.

quondam Cernonis de Fagedis¹⁰²⁾ et Johanne quondam Osti de Cormone testibus et aliis pluribus.«

Peter, sin rajnkega Nadala iz Kormina, proda za 24 cekinov poštene vage Danielu, sinu rajnkega Martina iz Medeje [»de Medea«]¹⁰³⁾, eno polje v korminski okolici v kraju, ki se zove »Perarya« [»unum campum . . . in pertinentiis Cormonis in loco, qui dicitur Perarya«].

Notar: Franciscus de Cormone quondam Johannis Plazayti de Buya.

Št. 46.

1390, dne 7. februvarja. S. l. (Ponedeljek po sv. Doroteji.)

»Fritzel der Pranperger¹⁰⁴⁾ von Raetzitz« naznanja, da je za 46 mark šilingov prodal Jerneju iz Moše [»Bartholome von Musch«]¹⁰⁵⁾ svojo hišo s pečnico vred v Gorici [»mein haws mit dem pachofen zu Gortz gelegen«], ki je (sc. hiša) bila nekdanj lastnina sina rajnke Alegrete iz Gorice [»dacz etwen Allegrethen sun von Gortz gewesen ist«]. Njegov (Pranpergerjev) sin Jurij in drugi njegovi dediči ne smejo delati rečenemu Jerneju in njegovim dedičem zarad imenovane hiše in pečnice nobenih sitnostij. Razen Fritzla je pečatil tudi njegov svak Erhart Zaeplen.

Št. 47.

1391, dne 19. marca. Gorica.

»Anno Dni. mill. trecent. nonag. primo, indict. quarta-decima, die decimonono mensis Marcii, Goricie in domo habitationis mei notarii infrascripti, present. Bartholomeo de Mossa,

¹⁰²⁾ Sedaj Faedis (slov. Fojda), vas od Čedadu proti severozahodu.

¹⁰³⁾ Medeja je blizu Kormina.

¹⁰⁴⁾ Prampergo (Prampero) je na Beneškem med Tarcentom in Rtinom (Artegna).

¹⁰⁵⁾ Musch je Moša, vas med Gorico in Korminom. V teh registih se iz 14. stoletja omenjajo Rathbo q. Henglini de Mossa (št. 19), Rotlebo de Mossa (št. 36), Bartholomeus de M. (št. 46, 47, 50), Henczilo de M. (št. 48), Petrus de M. (št. 50) in Johannes de M. (št. 40).

Jacomucio q. Laurencii stacionarii de Goricia, Janes dicto Beryecz dicti loci, [Phi]lippo dicto Woich, Matheo filio et Janes q. [A]nastasis omnibus his de Goricia testibus et aliis.*

Georius dictus Bratusin q. Pluomich (?) de Podgora proda za tri marke solidov Juriju, sinu rajnkega Nikolusija iz Podgore, in njegovi soprogi Neži neki travnik v podgorski okolici [»in pertinentiis de Podgora«], ki sega na eni strani do travnika Matije, sina rajnkega Konrada iz Gorice, na spodnji strani do travnika Antona, sina rajnkega Seulich-a iz Podgore [»pratum Anthonii q. Seulich de Podgora«], na tretji strani do travnika Matije, bivajočega v Št. Lorencu¹⁰⁰), sina rajnkega Jušta iz Pevme [»pratum Mathie commorantis in villa Sti. Laurencii q. Justi de Peuma«], ter na zgornji strani do travnika Feba de la Turre [»pratum dni. Phebi de la Turre«]. Zgoraj navedena priča, Jernej iz Moše, je bila izbrana, da postavi kupca v njegovo posest.

Notar: Mathias q. Nicolay Pucini notarii Goricie habitans.
(Listina je na robu nekoliko poškodovana.)

Št. 48.

1392, dne 27. januarja. Gorica.

Anno Dni. mill. trecent. nonag. secundo, indict. quinta-decima, die vigesimo septimo Januarii, Goricie ante stazionem infrascripti, presentibus Henczilo de Mossa, Conrado q. Torri stacionarii de Goricia, Jacobo Cerdone de ante portam fori Goricie, Johanne familiare Bernardi stacionarii dicti loci et Vrizio q. Merlisch etiam de dicto loco testibus et aliis.

Nikoleta, vdova po rajnkem mesarju Martinu iz Gorice [»Nicoletta relictā q. Martini becarii de Goricia«], proda za 29 mark solidov svojemu sinu Osvaldu [»Oswoldo filio suo«] štacuno na goriškem trgu v hiši, kjer prebiva, [»stazionem domus habitationis sue site in foro Goricie«] ter neko kamenito posodo za olje [»unam petram sive lapidem ad oleum«], ki se nahaja v rečeni štacuni. Ta štacuna meji ob

¹⁰⁰) Št. Lorenc pri Moši ali pa Št. Lorenc pri Neblem v Brdih.

preddvor hiše Ivana de Rabatta [»iuxta andronam¹⁰⁷⁾ domus Johannis de Rabatta«], ob hišo omenjenega Osvalda, ob hišo štacunarja Mičaja iz Gorice [»iuxta domum Michey stazionarii de Goricia«], ter ob javno pot. Zgoraj navedena priča Jakob Cerdo je bil izbran, da postavi kupca v njegovo posest.

Notar: Mathias quondam Nicolay Pucini notarii Goricie habitans.

Št. 49.

1394, dne 24. septembra. Tržič.

»Anno mill. trecent. nonag. quarto, indict. secunda, die vigesimo quarto mensis Septembris in Montefalcone in stazione Petri stazonarii de eodem loco, present. magistro Henrico quondam Johannis de Hamberch¹⁰⁸⁾ habitatore in Montefalcone, Petro stazonario predicto et Girardo eius filio, Bernardo stazonario de Goricia, Symone q. Concii de Attems, Symone q. Bernardi de Quarmo¹⁰⁹⁾ et Johanne q. Henrici de Lipia¹¹⁰⁾ Goricie habitantibus et aliis pluribus.«

Jurij, sin rajnkega mesarja Martina iz Gorice [»Georius quondam Martini becarii de Goricia«], proda za 50 mark solidov svojemu bratu Osvaldu [»Osbaldo«] svojo hišo v Gorici [»in Goricia«]. Prodajalec je določil pričo Ivana (de Lipia), da postavi kupca v njegovo posest.

Notar: Franciscus de Cormone quondam Johannis Plazayti de Buya.

Št. 50.

1394, dne 22. septembra. Gorica.

»Anno mill. trecent. nonag. quarto, indict. secunda, die vigesimo secundo mensis Decembris, actum in stuba infrascripti

¹⁰⁷⁾ Androna = preddvor, veža, hodnik.

¹⁰⁸⁾ Namesto Hamberch bi morebiti imelo stati Haumberch, kar bi zaznamovalo kraj Budrio pri Rozacu na Furlanskem.

¹⁰⁹⁾ Quarmo = Varmo, grad pri Codroipu na Furlanskem.

¹¹⁰⁾ »Lipia« je najbrže vas Lipa pri Temnici na Krasu.

Mathie notarii Goricie, present. nobilibus viris Winthero q. dni. Duringi de Mels, Mixe q. Petri de Castronouo¹¹¹⁾, Mathia q. Conradi de Goricia, Bartholomeo de Mossa, Petro de Mossa et Mathia notario de Goricia testibus et aliis ad hoc vocatis specialiter et rogatis.«

»Roprettus q. Albrehti de Belchis de super Celcanum«¹¹²⁾ proda za 40 cekinov Jakobu, sinu Matije iz Hruševja [»de Grusaue«]¹¹³⁾, ter Diemoti, njegovi soprogi in sestri rečenega Ropreta, eno tretjino [»tres partes«] vseh svojih posestev. Prodajalec je določil zgoraj imenovano pričo Matijo, sina rajnkega Konrada iz Gorice, da vpelje kupca v njegovo posest.

Notar: Nicolaus quondam Tomasii de Goricia.

Št. 51.

1403, dne 17. februarja. Padova.

»Anno mill. quadringent. tercio, indictione undecima, die sabati decimoseptimo mensis Februarii, Padue in comuni palacio . . .« (Našteti je več prič.)

Klement, sin rajnkega Nikolaja Sarapina iz Vipave, ki se je v Padovi učil državlanskega prava [»dom. Clemens studens in iure civili q. Sarapini de Vipago«], je postavil plemenita brata Jakoba in Jurija Helinger, živeča v Vipavi [»virob nobiles Jacobum et Georgium fratres Helinger, habitatores in Vipago«], za svoja zastopnika [»procuratores«], da bi ga za njegove ne-navzočnosti nadomestovala v vseh pravnih zadevah.

Notar: Johannes Henricus de Padua.

Št. 52.

1405, dne 19. junija. Gorica. (Petek pred sv. Ivanom Krstnikom.)

¹¹¹⁾ »Castronouo« je Podgrad v Istri. Gl. tudi op. 26, str. 64.

¹¹²⁾ »Celcanum« je sedanji Solkan pri Gorici. Nad Solkanom je bil kraj »Belchis«. Kateri kraj bi to bil, mi ni znano.

¹¹³⁾ »Grusaue« je sedanja vas Hruševje v zahodnih Brdih.

Jurij iz Groppensteina [»Jörg von Groppenstain«]¹¹⁴⁾ nana, da je bil v imenu svojega gospoda Henrika, grofa goriškega in tirolskega, kot sodnik navzoč v občinski hiši v Gorici [»in dem Comaunshaws«], ko je prišel pred njega Henrik, sin rajnkega Unskalka iz Orzona [»ettwen Vschalkch sun von Arson«], se pritožil zoper svojo sestrično [»muemen«] Perino, soprogo Wulfinga Swaebleina, ter rekel, da ga je rajnki Jurij iz Orzona [»Georii seliger von Arson«], njegov bratranec [»vetter«] in oče imenovane Perine, napravil za dediča, svoji hčeri Perini pa odločil 150 mark šilingov za doto.¹¹⁵⁾ To vsoto je Jurij iz Arsona zagotovil na naslednjih posestvih, namreč na enem posestvu v »Lawriach bey dem Newnhaus«¹¹⁶⁾, potem

¹¹⁴⁾ Groppenstein je v Beljanski dolini na Koroškem.

¹¹⁵⁾ V 17. opazki (str. 61) sem naštel nekatere **Orzonce**, ki so živeli v 14. stoletju ter so omenjeni v teh registih. Tu naj slede imena nekaterih članov do rodovine, ki so živeli v 15. stoletju.

<i>Henricus de Orzono</i> (št. 38)		<i>Unscalcus de Orzono</i>	
		(št. 38, 52)	
<i>Benenuda uxor Georgius</i> († 1391)	<i>Cunsulinus</i>		
(št. 38, 52)	(št. 38)	<i>Henricus</i> (št. 52, 55, 56)	
<i>Wuling Swaebel uxor Perina</i>	<i>Johannes, Francisca uxor Antonius de</i>		
(št. 38, 52)	(št. 38, 52)	(št. 56)	(št. 55, 56)
		<i>Eberstain.</i>	
		(št. 55, 56)	
<i>Conradus de Orzono</i>			
(št. 62, 63, 72)			
<i>Johannes</i> (št. 75)			
<i>Jacobus de Orzono</i>			
(št. 76, 81—83, 87, 89, 90)			
<i>Andreas,</i>		<i>Leonardus</i>	
(št. 87)		(št. 87)	

¹¹⁶⁾ »Lawriach« je Javorje pri Podgradu v Istri, kar je razvidno iz neke druge listine (št. 38), kjer stoji »Jaweriach pey Newnhaus«.

na enem posestvu »ze Wern[. .]lon«¹¹⁷⁾, katero obdeluje Marko, dalje na enem posestvu »ze Rodopogla«¹¹⁸⁾, nato na treh posestvih v Št. Petru ob Soči [»ze sand Peter enhalb der Isnicz«]¹¹⁹⁾, izmed katerih eno obdeluje Just, drugo Jurij in tretje Žvanut [»Swanutt«]. Ako bi dediči prej omenjenega Jurija iz Arzona gospej Perini izplačali rečenih 150 mark šilingov, naj v svoje roke dobé našteta posestva. Henrik iz Arzona je poudarjal pred njim (pred sodnikom), da je hotel svoji sorodnici Perini izplačati tistih 150 mark šilingov, a ta jih ni hotela sprejeti.

Ko sta se Henrik in Perina nekoliko časa pred njim (pred sodnikom) pričkala, je ta sklenil, da naj se prečita dotična pismena določba rajnkega Jurija iz Arzona. Ko se je to zgodilo, je bilo jasno, da je Henrik govoril resnico. Nato se je sklenilo, da naj Henrik izplača Perino; ako bi se pa ta temu upirala, naj pa deponira (Henrik) denar pri goriškem notarju Matevžu. Henrik je prosil za pismeno razsodbo, ki jo je tudi dobil. Ker sodnik ni imel pri sebi svojega pečata, je potrdil spisano razsodbo s pečatom svojega prijatelja, goriškega glavarja Ivana Rabatte.¹²⁰⁾

Priče: »Hanns von Rabbat, M[ath]e Flasperger, Hanns Rewhel, Gregor vnd Lienhart gebrüder von Dornberg«¹²¹⁾, Mathe

¹¹⁷⁾ Wern[. .]lon je Vermeljan (Wermelon) v Furlaniji blizu Tržiča (gl. št. 38). Dve črki sta na dotičnem mestu izjedeni.

¹¹⁸⁾ »Rodopogla« je vas Redipuglia blizu Vermeljana.

¹¹⁹⁾ Št. Peter pri Soči v tržiškem sodnem okraju. Cf. št. 38.

¹²⁰⁾ V teh regestih se omenjajo še drugi člani te rodovine, namreč Katarina, hči Ivana »von Rabaten« (št. 57), in pa Alexius de Rabatta (št. 63, 76).

¹²¹⁾ Tu omenjeni Lenart iz **Dornberga** se navaja kot priča tudi v št. 55. Dalje so nam znani iz tu priobčenih regestov še Jurij Dornberger (št. 75), Vitus de Dorimbergo (št. 75, 95), Toma de Dornbergo (št. 78, 83), Ahac iz Dornberga (št. 96, 97, 99, 102, 120) in njegov sin Ivan (št. 96, 97, 99, 102, 103, 120 itd.), potem Joannes de Dorumbergo q. dni. Leonard (št. 127), Erazem iz Dornberga, oskrbnik vicedomskega urada na Kranjskem (št. 105, 113), Katarina iz Dornberga (št. 111) ter Raymundus de Dorimbergo (št. 113).

vnder der Vest ze Görcz, Vlreich vnd Franczesk von Cremaun¹²²⁾, Symon von Rittersperg¹²³⁾, Thomas Eringer, Mathes vnd Nikka nodere ze Görcz, vnd Franczesk noder ze C[rem]awn¹²⁴⁾ vnd ander erber leut genug, die dabey gewesn sind.«

Št. 53.

1405, dne 15. avgusta. Dobrova.¹²⁵⁾

»Anno mill. quadring. quinto, indict. tertia decima, die quinto decimo [mens.] Augusti in Dobraw in domo testatoris infrascripti, present. nobilibus viris ser. Jacobo q. ser. Francisci de Attims [habitant?] in Barbana, Francisco et Philippo eius filiis, ser. Thomasio q. ser. Henrici de Rittersperch, Jacobo q. Scale de Civitate Austria, Nicolao q. Asquini de Attims et Francesco q. Gregorii de Butriis¹²⁶⁾ habitant. in Biglann, testibus et aliis pluribus adhibitis ab ipso testatore vocatis et rogatis.«

Testament plemenitega Jakoba, sina rajnkega Jonama iz Dobrove [»de Dobraw«], v katerem izjavlja željo, da bi se njegovo truplo dostojno pokopalo pri cerkvi sv. Mihaela v Biljani [»apud ecclesiam sti. Michaelis de Biglana«]¹²⁷⁾. Dediči naj skrbé, da se vsako leto vrši za njim obletnica na dan sv. Jakoba in sv. Krištofora (dne 25. julija) ali pa osem dni pozneje. Henriku Orzoncu, svojemu nečaku [»Henricus de Orzono, eius nepos«], voli eno kmetijo v Vipolžah [»in Vipolzano«].¹²⁸⁾ Za

¹²²⁾ Cremaun je Kormin.

¹²³⁾ Rittersperg nam je iskati v zahodnih Brdih. V št. 53 se omenja Thomasius q. Henrici de Rittersperch.

¹²⁴⁾ Noder = notar. — Notar Franciscus de Cormono q. Johannis Plazayti de Buya se omenja tudi v št. 45, 49 in 53.

¹²⁵⁾ Dobrova je vas v Brdih.

¹²⁶⁾ Butriis je vas Butrio na Beneškem od Vidma proti jugovzhodu.

¹²⁷⁾ Biljana [Biglana, Bilano in Collibus, Wyglan] se tudi še omenja pod št. 58, 72 in 93.

¹²⁸⁾ Vipolže v Brdih [Vipolzano, Wippelsach, Wipsach] so tudi omenjene pod št. 65, 80, 87, 93, 94, 110 in 123.

glavna dediča povstavlja testator svoja nečaka, brata Nikolaja in Jakoba, sina rajnkega Antona de Auenzon.¹²⁹⁾

Notar: Franciscus de Cormone quondam ser. Johannis de Buja.

(Listina je nekoliko poškodovana.)

Št. 54.

1408, dne 10. junija. S. l. (Na dan sv. Trojice.)

Bartaluc iz Gorice [»Barthalucz von Göricz«], takrat bivajoč v Planini pod gradom Haspergom [»zu der Albn vnder der vestn genant Hasperg«]¹³⁰⁾, podeli kartuzijanskemu samostanu v Borovnici [»Freunicz«], ondotnemu priorju Seyfridu, ondotnim bratom ter vsem njih naslednikom svojo podedovano brajdo [»wraydn«] na goriškem polju [»in Göriczer veld«], ki je bila nekdanj lastnina njegovega rajnkega bratranca Jurija Crimnaw-a. Ta brajda sega na eni strani do brajde Martina, sina gospe Morove, na gorenji strani pri potnem kazalu [»pey dem wegleit«] do brajde Tomaža Portulanerja, na obeh ostalih straneh pa do ondotne poti. Vendar podari Bartaluc (Jernej) imenovano brajdo tako, da jo obdrži do smrti z vsemi njenimi dohodki proti temu, da vsako leto odrajta samostanskim bratom po dva tovara vina. Kadar bi pa umrl, naj dobijo brajdo z vsemi priteklinami rečeni samostan, ondotni prior in pa bratje.

Listino sta pečatila Burhart Holczhawsen, takrat grajski grof v Postojni [»purkgraff zu Arlsperg«], ter Nickel Czespel Guttenecker¹³¹⁾, bivajoč v Planini [»czu der Alben«].

Št. 55.

1412, dne 15. februarja, Gorica.

»Anno mill. quadring. duodecimo, indict. quarta, die vero quintodecimo mensis Februarii, actum Gorizie in domo nobilis

¹²⁹⁾ Avenzon je Venzone (Pušja vas) na Beneškem.

¹³⁰⁾ Hasperg in Planina sta na Notranjskem.

¹³¹⁾ Grad Gotnik (Guteneck) je pri Jelšanah v Istri. — Nickel = Nikolaj.

viri Heinrici de Orzono, presentibus spectabilibus et egregiis dominis militibus dno. Gotardo Krayger tunc capitaneo Goricie, dno. Johanne Kuchler de Bauaria, dno. Vulffingo Vngnodt, dno. Pangracio Vngnodt, ser. Leonardo de Dorenbergo, Marcha notario et Georgyo Stier de Bauaria, his omnibus testibus ad hoc vocatis specialiterque rogatis.«

Plemeniti Anton Ewerstainer,¹³²⁾ bivajoč v Gorici, zagotavlja svoji soprogi Frančiški, hčeri plemenitega Henrika iz Orzona, svoto sto mark oglejskih solidov [»centum marchas solidorum Aquilegiensis monete«], katere jej je obljubil v ženitveni pogodbi kot jutrnjo [»iure morgengabii«] na naslednjih posestvih, namreč na dveh kmetijah v Ravnici [»in Rauniza«]¹³³⁾, na dveh kmetijah v Zagorju nad Grgarjem [»in villa de Sagor desuper Gargar«]¹³⁴⁾, na eni kmetiji v Zabrdu nad Grgarjem [»in Sabarde desuper Gargar«]¹³⁵⁾, na eni kmetiji v Ravnih [»in Ravno«]¹³⁶⁾, na eni kmetiji v Batah [»Batho«], na dveh kmetijah v Desklah na Kanalskem [»in Dieschla in Canalibus«], ter na eni kmetiji v Morskem na Kanalskem [»in Morscho in Canalibus«].

Notar: Federicus quondam nobilis viri Nicolai de Tulmino, nunc Goricie habitans.

Št. 56.

1421, dne 12. aprila, Gorica.

»Anno Domini mill. quadring. vig. primo, indict. quarta-decima, die duodecimo mensis Aprilis, actum Goricie in domo Hadmari (?) olim nobilis viri Antonii de Eberstayn, present. nobilibus viris Tramontano de Civitate Austria, Petro Snabil, his duobus habitantibus Goricie, et Janzilo quondam nobilis

¹³²⁾ Ewerstain je Eberstein, slov. Svinec na Koroškem.

¹³³⁾ Ravnica je vas v grgarski občini na Goriškem.

¹³⁴⁾ Zagorje je tudi v grgarski občini. Ta vas se tudi omenja pod št. 74, 92 in 111.

¹³⁵⁾ Zabrdo je vas od Grgarja proti severu,

¹³⁶⁾ Ravna so pri Batah. V št. 107 stoji »Raunach super Bainsiza«.

virī Petri de Zero¹³⁷⁾ testibus et aliis adhibitīs, vocatis specialiter et rogatis.«

Frančiška, soproga rajnkega plemenitega Antona iz Svinca [»de Eberstain«] ter hči Henrika iz Orzona, izjavlja nasproti svojim dedičem, med katerimi je bil tudi njen brat Ivan, sin rečenega Henrika, da je v resnici od svojega očeta prejela za doto tisoč liber solidov, za obleko in sploh za balo pa osemsto mark solidov [»libras mille solidorum pro dote et marchas octingentas solidorum pro vestibus et aliis apparatibus nuptialibus«].

Notar: Marcus quondam Nicolai notarii de Goricia.

Št. 57.

1426, dne 21. maja, Liens. (»Eritag in den pfingsten«)

Ivan Majnhart, palatinski grof koroški, grof goriški in tirolski ter odvetnik oglejske, tridentinske in briksenske cerkve, naznanja, da je svojim fevdnikom, bratom Nikolaju, Ivanu, Lenartu in Andreju Peczel, meščanom goriškim [»Niclasen, Hannsen, Linhartē vnd Andreen geprüedern genannt dy Peczel purger ze Görcz«], in vsem njih dedičem dal v fevd eno hišo v mestu Gorici [»ain haws ze Görcz in der stat gelegen«]¹³⁸⁾,

¹³⁷⁾ Zero je Cerovo v Brdih.

¹³⁸⁾ V tem letniku Izvestij sem že dvakrat govoril o **Gorici**, namreč v op. 35 (str. 66 in 67) ter v op. 89, v katerih sem opisoval ta kraj, kakršen je bil v 14. stoletju. Tukaj hočem nekoliko orisati Gorico, kakršna je bila v 15. stoletju. To se mi zdi že zato potrebno, ker je bila do sedaj marsikatera napačna trditev razširjena o Gorici gledé njene takratne velikosti in tudi gledé dobe, kdaj je postala mesto. Kar sta pisala o njej Della Bona (Osservazioni v 4. zvezku Morelli-jeve Istoria della contea di Gorizia, str. 13, 14) in Czoernig (Das Land Görs und Gradisca, str. 698), ni vse resnično.

Gorenji del Gorice je bil v 14. stoletju še trg (mercatus), dolnji pa vas, kar nam dokazujejo razne listine tistega časa. Še le v 15. stoletju je gorenja stran tega kraja dobila ime mesto, kar nam med drugim potrjuje tudi zgoraj omenjena listina iz leta 1426., kjer čitamo, da je bila

katero je nekdanj do svoje smrti imela rajnka Lucija, imenovana Jeruzalemka [„Lucia genannt dy Jerusalemka“], in ki se dotika na eni strani hiše Nikolaja, sina rajnkega sodnika (?) v Gorici [»an des Nicolassen haws ett wenn richtter ze Görcz«], ter na drugi pa hiše Katarine, hčere Ivana Rabatte [»an der Katherina Hannsen von Rabaten tochter haws«]; spredaj je javna pot. Tudi jim je dal v fevd eno brajdo [»ain brayden«], ki je omejena po Reyffenbergerjevi zemlji, potem eno njivo za turnom na polju (pri Gorici) [»ain akcher hinder dem turn in dem

Gorica takrat že mesto [»ain haws ze Görcz in der stat gelegen«]. Tudi listine iz poznejših časov nam kažejo, da je bil zgornji del Gorice mesto (gl. št. 72, 73, 74, 91, 92, 93, 111, 116). Spodnji del Gorice, tedaj hiše, ki so stale pri vznožju grajskega hriba, ni spadal pod mesto, temuč je bil celo 15. in tudi še v začetku 16. stoletja navadna vas. Listina iz leta 1473. (št. 75) omenja vas Gorico [»in villa Goricia«]; istotako tudi listina iz leta 1501. (št. 95), kjer čitamo »hofstat in dem dorff zu Görtz«. Listine včasih zaznamujejo spodnji del Gorice z besedo »suburbium«, kar kaže, da ni spadal k mestu (gl. št. 76). Listina iz leta 1482. nam precej natanko naznanja, kje je bil ta suburbium, namreč tam, kjer je farna (sedaj prav za prav stolna) cerkev sv. Hilarja z bližnjo okolico (št. 79: »in suburbio Goricie ante logiam penes cimiterium eccl. parochialis Goricie«). Še v začetku 16. stoletja se spodnji del Gorice imenuje »suburbium«. (Cf. Della Bona, Osservazioni l. c., kjer na str. 32 navaja citat iz listine, izdane leta 1509: »Actum Goritie super plathea inferiori, videlicet in suburbio«, ter na str. 45 citat iz listine, izdane leta 1502: »Actum in suburbio Goritie«.

Zgornji del Gorice, ki je v 15. stoletju postal mesto, je bil obzidan. V mnogih listinah se omenja to obzidje (št. 73, 86, 94, 110, 123). Oklepalo je obzidje goriško mesto, ne pa vasi. V neki listini iz leta 1471, (št. 73) se to obzidje zaznamuje z besedami »murus civitatis Goricie«, ne pa »ville Goricie«. V isti listini tudi čitamo, da je neka posestnica prodala svojo hišo v mestu Gorici ter svoj vrt, ki je bil blizu te hiše, a že zunaj mestnega zidovja. Iz tega je razvidno, da je bilo v 15. stoletju pač goriško mesto obzidano; da bi pa bila tudi spodaj ležeča vas takrat imela kako obzidje, nimam do sedaj še nobenih dokazov. — Mestno obzidje je imelo na eni strani velika vrata (št. 74, 77, 78, 92, 111, 122, 123), na nasprotni strani pa še druga vrata, kjer je stal pri vходу v mesto utrjen stolp ali turen (št. 73). V mestu Gorici je bila občinska hiša (št. 52). Omenja se goriška občina (št. 104) in pa občinska loža

veld«], ki meji na eni strani ob Reyffenbergerjevo njivo, na drugi pa ob svet Ritsharta Turna [»Ritschart von dem Turn«], ter eno njivo »an dem Rennlberg«. Zato pa naj rečeni bratje vsako leto o sv. Juriju od imenovane hiše odrajujejo najemnino,

(logia) (št. 61, 120, 124, 127). V mestu je bilo mnogo dvorov in hiš, katerih posestniki so nam deloma znani; omenja se pa tudi stolpu podobno zidanje (št. 92, 93, 111). Pri velikih vratih je bil neki dvor, od tu se je šlo navzdol do bivališča gospodov Turnov (št. 123). Utrdbe mestnega zidovja so se leta 1508., ko so bili Benečani gospodarji v Gorici, izdatno povečale. V ta namen je bilo treba več hiš razrušiti in marsikateri vrt je takrat izgubil svoj prvotni namen (št. 104).

V teh registih se omenja, da se je leta 1482. nahajala v Gorici bratovščina sv. Nikolaja, ki je imela nekoliko nepremakljivega imetja (št. 78). V Gorici je bil leta 1519. samostan sv. Frančiška (št. 113). Omenja se tudi poslopje za topove in drugo orožje (»conservatorium tormentorum bellicorum«) (št. 113).

V vasi Gorici je leta 1481. imel takratni goriški grof svojo hišo in lopo (št. 76). Neka druga lopa (logia) se omenja pri pokopališču farne cerkve (št. 79). V vasi Gorici je bil neki dvor (hofstat), katerega je Wolfgang Statzner leta 1501. dobil od kralja Maksimilijana v fevd (št. 95). V istem kraju so Vid in Frančišek iz Dornberga ter Peter Rafael takrat imeli svoje hiše, Sigmund »vunder der Vesten« svoj skedenj in vrt ter Virgilij »vom Graben« pa svojo brajdo (št. 95). Kakor so imeli prebivalci zgornjega dela Gorice svoj javni prostor, tako tudi prebivalci spodnjega dela (platea inferioris Goritie) (št. 113).

V spodnjem delu Gorice je že v 14. stoletju stal utrjen stop ali turen. Zadaj za tem turnom se je na eni strani razprostiralo goriško polje (hinter dem turn in dem veld) (št. 54, 57, 74, 92, 111). Na drugi strani so pa bile hiše »pod turnom« (de sub turri) tam, kjer je sedaj goriško predmetje Št. Rok ali Podturen (št. 89).

Neka druga, turnu podobna utrdba je bila ob Soči tam, kjer je bil napravljen most čez njo. Nemci so jej rekli »Isnitzthurm« (št. 114). Vladarji so izročali varstvo tega turna posebnim kapitanom. Leta 1522. je bil Konrad iz Orzona tu za kapitana (št. 117).

Ozrmo se še v goriško okolico! Tu imamo Travniki, kjer je bil leta 1519. poseben prostor, namenjen javnosti (super Traunich, iuxta platea Traunich) (št. 113), potem cerkev sv. Klare (št. 93), dalje Rafut (in dem Rafaldt (št. 74, 92, 111) in Staro goro (in monte Starogra, in dem alten perg) (št. 74, 76, 89, 92, 94, 110, 111). V goriški okolici so bili pa še drugi kraji, katerih lega mi danes ni znana, tako

od brajde in njiv pa desetine tako, kakor določajo urbarne knjige. Tudi naj po zgledu drugih meščanov brez ugovora opravljajo stražo [»wacht«] in druge dolžnosti

(Listina je močno poškodovana.)

Sublevada (»in loco dicto Subleuada pertinente Goritię«) (št. 113), potem Rennberg (Rennlberg, Ramberch) in pa Rennweg (št. 57, 74, 92, 111, 113).

Gozdič »Leskur« (Lyskur), ki je bil v bližini Stare gore (št. 89, 93). Omenja se, da je leta 1508. rastlo v goriški okolici mnogo hrastov in le malo drugih dreves (št. 104).

V teh registih so navedeni nekateri goriški glavarji (capitanei), namreč Ivan Rabatta (št. 52) in Gotardus Krayger (št. 55), potem vicekapitani, kakor Wolfgang Elacher (št. 83), Hieronymus de Attemis (št. 96, 97, 99, 103) in Jurij de Egch (št. 127). Izmed gastaldov po goriški okolici (gastaldius contrate Goricie) se omenjajo Urban Jernejčič (št. 78), Ludovik Spindler (št. 83) in Matevž Tauber (št. 127). L. 1508. so Benečani postavili Petra Venerija za svojega provizorja v Gorici (št. 104). Pod habsburško oblastjo sta bila leta 1510. Andrej Harrer oblastnik (phleger) v goriškem gradu ter Lenard iz Ortzona pa upravitelj (verweser) goriškega glavarstva (št. 105). Izmed števila notarjev so nam iz teh registrov znani: Matevž (št. 52), Nikolaj (št. 52), Friderik, sin rajnkega Nikolaja iz Tolmina (št. 55), Marko, sin notarja Nikolaja (št. 56), Anton, imenovan de Betthe, ki je prišel iz Čedad (št. 61), Ivan Ketner, ki je bil ob enem tudi redni sodnik (št. 72, 73, 76, 77, 78, 79, 83, 84, 89), Nikolaj, sin rajnkega notarja Marka (št. 79) ter Jakob Florius, ki je prišel iz Portogruara (št. 106, 107, 120, 127). V imenu takratnega goriškega grofa je leta 1405. Jurij iz Groppensteina razsojeval prepire (št. 52). Hieronymus de Attimis je bil nekaj časa kancelar v Gorici (št. 112, 115). V neki listini iz leta 1471. se omenja Matevž »Schuelmaister« kot posestnik neke brajde v goriški okolici (št. 74). Če beseda Schuelmaister na dotičnem mestu ni priimek, bi smeli iz tega imena sklepati, da so Goričani takrat v svoji sredi imeli tudi šolo in učitelja.

Kar se tiče prebivalcev, ki so v 15. stoletju živeli v Gorici, lahko o marsikaterem trdimo, ako se oziramo na njegovo ime, da je bil slovenske narodnosti, tako n. pr. Lucija Jeruzalemka (št. 57), Urban Jernejčič (št. 77, 78), Rafael Ivančič (»Ibanczicz«) (št. 79), Friderik Hrovatin (»Crabatino«) (št. 78), Petelin (78, 86), Matija Slana (»Zlana«) (št. 89) itd. Med prvotno prebivalstvo se je naselilo precejšnje število Nemcev, kar bi smeli sklepati iz dotičnih nemških imen. Omenjajo se: Ivan Kuchler in Jurij Stier, ki sta prišla z Bavarskega (št. 55), Peter Snabil (št. 56),

Št. 58.

1437, dne 3. maja. Hruševje v Brdih.

«Anno mill. quadringent. trig. septimo, indict. quinta-decima, die tercio mensis Maii, actum in Cruso de Collibus in domo Brigide Jugalinz present. Antonio textore quondam Jachometti de Liunzis¹³⁹⁾ Canalis, Gorti et Nicolao quondam Jachometti Petri de eodem loco contrate Carnce¹⁴⁰⁾, Perat q. Wnorach de Biglana, Laurencio dicto Junano q. Gregorii de Biglana, his duobus habitantibus in Cruso, et Federico The^{co} q. Philippi habitante in Canali Ronzine¹⁴¹⁾ testibus ad hoc vocatis et rogatis».

Brigida, hči in dedinja po svoji rajnki materi Diemoti, ta je bila sestra rajnkega Ropretta iz Belchis-a v goriškem

Jakob Spinnär (št. 72), krčmar Leonard Greiner (št. 72), Erazem Praittnawer (št. 72), Ivan Pruttenawer (št. 68), čevljar Ivan Hunt (št. 73), strojar in štacunar Peter Meilinger, ki je bil frankovskega rodu (št. 84), Hofer (št. 78), hišni posestnik Henrik Schütz (št. 79) in drugi. Mnogo jih je prišlo iz Italije, da so se potem naselili v Gorici, kakor Tramontanus, ki je prišel iz Čedad (št. 56), notar Jakob Florius je došel iz Portogruara (št. 106, 107, 120) itd. Na ta način se je v Gorici čedalje bolj množilo število Neslovencev.

Nekatere obrtnike in rokodelce, ki so v 13. stoletju živeli v Gorici, sem že navedel, kakor krčmarja Greinerja, čevljarja Hunta ter strojarja in štacunarja Meilingerja. Znani so nam pa še drugi, kakor krojač Marin (št. 73), štacunar Lavrenc (št. 73), štacunar Krištofor (št. 79) itd. Med goriškimi meščani se omenjajo bratje Nikolaj, Ivan, Lenart in Andrej Pecel (št. 57).

Znane so nam nekatere plemenitaške rodovine, ki so v 15. stoletju imele razna posestva v Gorici ali pa v njeni okolici, tako n. pr. Attemsi (št. 76, 77, 78, 79, 84, 86, 89), Bruederli (št. 74, 78, 79), Rabatta (št. 57), Thurni (št. 57, 74), Prodolonerji (št. 79, 84), gospodje iz Rihenberg (št. 57, 74), de Postcastro (št. 76), Orzonci (št. 89) in drugi.

¹³⁹⁾ Kateri kraj na Kanalskem bi to bil, ne morem povedati. Iskati ga nam je v »contrate Carnce».

¹⁴⁰⁾ »Carnce» je najbrže kaka Karnica. Neka Karnica je sicer pri Trnovem, kar pa ni na Kanalskem.

¹⁴¹⁾ »in Canali Ronzine» je Ročinj na Kanalskem.

okraju ¹⁴²⁾ ter vdova po rajnkem Jakobu iz Hruševja v Brdih) ter sedaj soproga Leonarda, sina rajnkega Hilarja iz Hruševja [»Brigida filia et heres q. dne. Diemot eius matris et sororis q. Ropretti de Belchiso districtus Goricie et relicte q. Jacobi de Cruso de Collibus eius parentis pro parte eam tangente, que nunc est uxor dicta Brigida Leonardi q. Hilari de dicto Cruso«] ¹⁴³⁾, podeli plemenitemu Nikolaju, sinu rajnkega Matije de Postcastro v Gorici [»nobili viro Nicolao q. Mathie de Postcastro Goricie«,], v svojem imenu in v imenu svojega brata Jacoba vse pravice, katere je imela do neke desetine v »Belchis-u« [»de Belchiso«,], potem do ene ali pa več kmetij v Solkanu, ¹⁴⁴⁾, katere obdeluje Konrad, sin rajnkega Rodicha iz Solkana [»de manso uno vel pluribus in Selchano, recto per Conradum q. Rodich de Selchano«,], dalje do nekega polja, katero obdeluje Hermanov zet, potem do nekega drugega polja, katero obdeluje Tomazinec Grešnik [»per Thomasinz Grisnich«,], ter do vseh drugih posestev, katera so imeli v okolici Belchisa [»in pertinentiis de Belchiso et ad curiam dicti loci spectantibus«] prej omenjene, sedaj že mrtve osebe Diemota, Ropret in Jakob.

Notar: Johannes Bonus natus quondam magistri Nicolai Zimatoris de Civitate Austria.

¹⁴²⁾ Kraj »Belchis« je bil v goriškem okraju (de Belchiso districtus Goricie) in sicer nad Solkanom (Belchis de super Celcanum) (gl. št. 50).

¹⁴³⁾ Sorodstvo med rodovino »de Belchis« in ono »de Grusaue« (Hruševje) kaže naslednji rodovnik:

Albrecht de Belchis (št. 50) *Mathia de Grusaue* (št. 50)

<i>Roprettus</i>	<i>Diemot uxor</i>	<i>Jacobus de Cruso</i>	<i>Hilarus de Cruso</i>
(št. 50, 58, 59)	(št. 50, 58, 59)	(št. 50, 58, 59)	(št. 58)

<i>Mathias</i>	<i>Jacobus</i>	<i>Brigida uxor</i>	<i>Leonardus</i>
(št. 59)	(št. 58)	(št. 58)	(št. 58)

<i>Daniel de Floyana uxor</i>	<i>Dorothea</i>
(št. 59)	(št. 59)

¹⁴⁴⁾ Solkan (Celcanum, de Selchano, de Solcano, de Salcano) se omenja pod št. 50, 58, 59, 71, 107, 113.

Št. 59.

1437, dne 13. maja. Hruševje v Brdih.

Datum in priče tako, kakor pod št. 58.

Doroteja, soproga Daniela iz Flojane¹⁴⁵), bivajočega v Hruševju [»Dorothea uxor Danielis de Floyana habitantis in Cruso«], ter hči in dedinja po svojem očetu Matiji, ki je bil sin Diemote iz Belchisa, sestre rajnkega Ropreta iz Belchisa v goriškem okraju, ter ob enem sin rajnkega Jakoba iz Hruševja v Brdih [»filia et heres q. Mathie eius patris, filii domine Dyemot de Belchiso sororis olim Ropretti de Belchiso districtus Goricie, ac filii q. Jacob de Cruso de Collibus«], podeli z dovoljenjem svojega navzočega soproga plemenitemu Nikolaju, sinu rajnkega Matija de Postcastro v Gorici [»nobili viro Nicolao q. Mathie de Postcastro Goricie«], v svojem imenu in v imenu svojega brata Jakoba vse pravice, katere je imela do neke desetine v Belchisu [»de Belchiso«], potem do ene ali pa več kmetij v Solkanu, katere obdeluje Konrad, sin rajnkega Rodika (Rodiča) iz Solkana [»de manso uno seu pluribus in Selchano et rectum per Conradum q. Rodich de Selchano«], dalje do nekega polja, katero obdeluje Hermanov zet, potem do nekega drugega polja, katero obdeluje Tomazinec Grešnik [»per Thomasinz Grisnich«], ter do vseh drugih posestev, katera so spadala pod dvor v Belchisu [»in pertinentiis de Belchiso et ad curiam dicti loci spectantibus«] ter so jih imele prej omenjene, sedaj že mrtve osebe Diemota, Ropert in Jakob.

Notar: Johannes Bonus natus quondam magistri Nicolai Zimatoris de Civitate Austria.

St. 60.

1443, dne 21. septembra. Lins. (Na dan sv. Matevža apostola.)

¹⁴⁵) Tu imenovani Daniel iz Flojane se navaja tudi kot priča v št. 77, kjer čitamo »Daniele Floianer«.

Taman Elher, oblastnik v Gotniku [»phleger zw Guetenegkh«]¹⁴⁶⁾, naznanja, da mu je njegova žena Apolonija, hči rajnega Vilhelma iz Newdling-a, prinesla 150 funtov penězov kot doto ter 40 funtov penězov kot balo. Nato jej je pripisal še toliko, da je njena terjatev znašala 470 funtov penězov. Ta svota se je potem zagotovila na naslednja posestva:

1. na eno hišo pri senožeškem gradu tik cerkve Marije Device [»in dem Chastell ze Senaseczschach bei Vnser Frawn kirchenn gelegenn«] z njivami in vrtovi, katere sedaj obdeluje Pokafencel;

2. na poldrugo kmetijo v vasi Senožečah [»ze Senaseczschach inn dem dorff«]¹⁴⁷⁾, celo kmetijo obdeluje Ivan [»Ibann«], polovico pa Tomaž Pustuliš [»Pustulisch«], polukmetija je fevd gospodov Wallsee imenovanih;

3. na štiri kmetije v »Wergotschach« v senožeški fari¹⁴⁸⁾, izmed katerih prvo obdeluje Pokafencel, drugo Jakob Wergodicz, tretjo Jakob, sin Štefanov, četrto pa, ki je sedaj pusta, Marin Žnidaršič;

4. na eno kmetijo v Gorenjih Vremah v vremski fari [»ze Ober Rem inn Remer pharr«]¹⁴⁹⁾, katero obdeluje Marin;

5. na štiri kmetije v Slavinah v hrenoviški fari [»zu Slabingnach in Krenabiczer pharr«]¹⁵⁰⁾, izmed katerih tri obdeluje Martin Prasiček [»Prassischekch«], četrta je pa pusta;

6. na travnik v Ostrovici [»ze Ostrawicz«]¹⁵¹⁾, katerega ima Jakob iz Vrem;

7. na kmetijo in travnik v Artvižah [»ze Hertwisekch«]¹⁵²⁾, kar obdeluje Mihel iz Tubelj [»Tublach«]¹⁵³⁾;

¹⁴⁶⁾ Gotnik je, kakor se je že omenilo (cf. op. 131), blizu Jelšan v Istri.

¹⁴⁷⁾ Senožeče na Notranjskem.

¹⁴⁸⁾ Katera vas je »Wergotschach«, mi ni znano. Najbrže so Gabrče.

¹⁴⁹⁾ Gorenje Vreme so vas na Notranjskem.

¹⁵⁰⁾ Slavine so na Notranjskem blizu Hrenovic.

¹⁵¹⁾ Ostrovica je v materijski občini v Istri.

¹⁵²⁾ Artviže so blizu Ostrovice v materijski občini.

¹⁵³⁾ Tublje so vas med Herpeljami in Materijo.

8. na mlin pri Padežu [»in dem Pades«]¹⁵⁴⁾, katerega ima Rabijan iz Mršan [»Maerschach«]¹⁵⁵⁾;

9. na dve kmetiji v Koprivi v štanjelski fari [»ze Nessel-pach in Sand Danyeller pharr«], izmed katerih eno obdeluje Matija, drugo pa Gusman iz Berij [»ze Werryach«] pri Koprivi tudi v štanjelski fari;

10. na eno kmetijo, katero obdelujeta Žimec [»Schymecz«] in Janez [»Janes«];

11. na dve kmetiji v Slivnem pri Devinu [»ze Slibnach bei Tybein«], izmed katerih eno obdeluje Jakob, drugo pa Štefan;

12. na eno kmetijo v Gorjanskem v devinskem gospostvu [»zu Goriansck inn der herschaft Tybein«], katero obdelujeta Marin in Šaderman;

13. na dve kmetiji v Tubljah pri Velikem dolu [»zu Tubellach bey grossenn Duell«]¹⁵⁶⁾ izmed katerih je ena pusta, drugo obdeluje Nikla.

Vsa ta posestva in desetine so svobodna lastnina razen polukmetije v Šenožecah, ki jo obdeluje Tomaž Pustalič [»Pustalitsch«]¹⁵⁷⁾. Tudi naj rečena Apolonija vsako leto dobiva po deset funtov davščine na gradu »Vingnal« v pazenski grofiji, ki je fevd oglejske patriarhije.

Nadalje Taman Elher obširno v svojem pismu navaja, kdo naj v slučaju smrti njegove soproge Apolonije ali pa njega samega podeduje omenjeno svoto, ali pa, kdo naj uživa dohodke naštetih posestev. Razen Tomana Elherja so pismo tudi pečatili vitez Hans Reichenburger, glavar devinski [»hauptmann zu Tybein«], potem njegov (Elherjev) svak Gašper iz Podgrada [»Newnhawks«] in pa Peter Raschawer.

¹⁵⁴⁾ Padež je blizu Ostrovice v materijski občini.

¹⁵⁵⁾ Mrše ali Mršane so vas v materijski občini.

¹⁵⁶⁾ Gorjansko, Tublje in Veliki dol so vasi na Krasu v komenskem okraju. Ne smemo zamenjati Tubelj pri Velikem dolu s Tubljami pri Materiji.

¹⁵⁷⁾ V listini stoji enkrat Pustalitsch, enkrat pa Pustulisch.

Št. 61.

1449, dne 16. novembra. Gorica.

»Anno mill. quadringent. quadrag. nono, indictione duodecima, die Lune sextodecimo mensis Novembris, actum Goricie sub logia communis, present. nobilibus viris Matthia della Turre, Nicolao de Fondanis et Salassio de Prodolono ac Johanne Martini de Goricia omnibus Goricie habitantibus testibus rogatis«.

»Nobilis vir Nicolaus de Postcastrum« ¹⁵⁸⁾ da v svojem imenu in v imenu svojega brata Jakoba Tomažu, sinu rajnkega Matije Skalca iz Gorenjega Cerovega [»Thomasio quondam Matthie Scalez de Cerou superiori«] v fevd neko posestvo s hišo in del zemlje, katero obdeluje Lovrenc iz omenjene vasi. To posestvo se je nahajalo »in Culscia in Collibus« ¹⁵⁹⁾ in loco sclauonice vocato Senosetech iuxta ecclesias Ste Marie, iuxta domum Vrbani et illius sororis confines«. Zato se pa omenjeni Tomaž in njegovi nasledniki zavezujejo, da bodo vsako leto o sv. Mihaelu odrajtovali rečenima Nikolaju in Jakobu po eno

¹⁵⁸⁾ Za goriškim gradom, in sicer najbrže tam, kjer je sedaj predmestje Pristava (Prestau), je imela svoj sedež neka plemenita rodovina, katere ime se je po latinskih listinah glasil »de Postcastro«, kar pomenja to, kar »iz Zagrada« ali »za gradom« (namreč goriškim). Namesto latinskega imena »Postcastrum« se je v nemških listinah pisalo »hinder der Vesten« ali pa včasih tudi »vnnter der Vesten«. Iz teh regestov so nam znani razni člani te rodovine, ki so živeli v 15. stoletju, namreč:

Mathias de Postcastro (št. 52, 58, 59)

Nicolaus de Postcastro

(št. 61, 67, 71, 75, 76)

uxor *Lucia*

(št. 75, 76, 84)

Georgius (št. 75, 79, 87)

Jacobus

(št. 61, 75)

Iustus (št. 75), *Albertus* (št. 75)

Sigmundus (št. 75, 79, 87, 90, 95, 127)

uxor *Catharina de Herberstain* (št. 127).

¹⁵⁹⁾ »Culscia in Collibus« je Kojsko v Brdih. Gl. tudi št. 100, kjer se nahaja »žu Kulske«. Farna cerkev v Kojskem je posvečena Materi Božji. »Senosetech« je Snežatno pri Kojskem.

marko solidov [»unius marce solidorum«] in po en par kokošij ter tudi v primernem času, kadar bi bili poklicani, trikrat izvrševali roboto [»et tribus rabottis dandis et prestandis«].

Notar: Antonius de Betthe cognominatus quondam Matthe de Civitate Haustria Goricie commorans.

Št. 62.

1455, dne 22. aprila. S. l. (Torek pred sv. Jurijem.)

Konrad Orzonec [»Konnradt Arsoner«] naznanja, da mu je Katarina hči rajnkega Friderika iz Finkenberg¹⁶⁰⁾ ter vdova po rajnkem Ulriku iz Vogrskega [»Katherina Ffridrichs Vinckhennbergers sāligen tochter vnd Vlreichs Vngerspachers sāligen wittib«], prodala tri kmetije, dve v Šmarijah [»ze Weinstegen«]¹⁶¹⁾ v vipavski fari [»in Wippacher pfarr«], izmed katerih eno obdeluje »Czmetsch«, eno pa Samec [»Sämetz«], tretjo pa v Rup i [»ze Rup«]¹⁶²⁾ v mirenski fari [»in Merinner pfarr«]¹⁶³⁾, kar je razvidno iz dotičnega kupnega pisma. Rečeni Konrad potem izjavlja, da jej je iz posebne naklonjenosti dovolil pravico do odkupa za dobo desetih let. Ako mu v tem času okoli sv. Jurija odšteje 72 mark dobrega beneškega denarja, naj zopet dobi rečene kmetije nazaj.

Pečatili so to pismo plemeniti Matevž von Turn, Jurij Dornberger in Mihel Heussen.

Št. 63.

1455, dne 9. septembra. S. l.

»Anno Dni. mill. quadricent. quinquag. quinto, indict. tercia, die vero nona mensis Septembris, actum in domo dne.

¹⁶⁰⁾ Kar se tiče Finkenberg, glej op. 14 (str. 60).

¹⁶¹⁾ Šmarije se zove vas na Goriškem blizu Štanjela.

¹⁶²⁾ Rupa je vas blizu Mirna na Goriškem.

¹⁶³⁾ Status personalis et localis archidioec. Gorit. za leto 1899 (str. 154) navaja, da je bila mirenska fara še le leta 1552. ustanovljena, kar pa ne more biti resnično.

Katarine Ungrispoharin, present. nobilibus Johanne Phebo de Turri vicecapitaneo nec non Corado Orzoner et Alexio de Rabatta testibus«.

Plemenita Katarina, vdova po rajnkem Udalriku z Vogrskega [»nob. et honesta dna. Katarina relictā olim Udarlici Vngrispacher«]¹⁶⁴), proda z dovoljenjem svojega sina Ivana kot najstarejšega te hiše [»Johannis eius filii tamquam maioris domus«] za 25 cekinov in eno libro popra Ivanu Proderliju svojo desetino v Pečeh v goriški okolici [»in Petz in pertinentiis Goricie«].

Notar: Federicus de Atimis publ. imp. auct. notar. et cancellarius Goricie je to spisal na podlagi listine notarja Vita Pertnaurja.

Št. 64.

1457, dne 12. maja. Liens. (Sreda po sv. Gotardu.)

Ivan, palatinski grof koroški, grof goriški in tirolski ter odvetnik oglejske [»ze Aglay«], tridentinske in briksenske cerkve, naznanja, da je dal svojemu fevdniku, grofu Vilhelmu iz Scheremperga, njegovi sestri Doroteji in vsem njunim dedičem v fevd naslednja posestva in fevde, namreč v Sovodnjah v goriški grofiji [»ze Soboden in vnnser graffschafft zu Görz«]¹⁶⁵) eno posestvo, katero obdeluje župan Martin [»Martin Suppan«], eno, katero obdeluje Primec [»Primicz«], eno, katero obdeluje Matija, eno, katero obdeluje Lavrenc, eno, katero obdeluje Valentin, eno, katero obdeluje »Crisma«,¹⁶⁶) eno, katero ob-

¹⁶⁴) Kar se tiče gospodov z Vogrskega (de Vngerspach, de Ungerspaco, Vngrispacher), se tu omenjajo Udalricus (št. 62, 63), njegov sin Ivan (št. 63), potem Fridericus (št. 70), Andreas in njegova soproga Pinosa (št. 83), Odoricus (št. 83) Zwan Byro (št. 100) ter Thomas in pa njegova sinova Conradt von Cramawn (Kormin) in pa Vlrich (št. 100).

¹⁶⁵) Sovodnje se omenja tudi pod št. 93 (»zu Saboden«).

¹⁶⁶) »Crisma« = Krizma ali Križma. Primerjaj tudi ime Križe, katero v tistem času ni bilo neznano. (Cfr. Doneski k zgod. Škofje Loke, str. 1 in drugod.)

deluje Kocijan, eno, katero obdeluje Matija, eno, katero obdeluje Malič [»Malicz«], potem eno pustoto ter dve tretjini desetin od vseh teh posestev, potem nekoliko posestev na Vogerskem [»ze Ungerspach«]¹⁶⁷⁾, eno, katero obdeluje Valentin, dalje eno pustoto, katero tudi ta Valentin obdeluje, potem eno posestvo in eno kmetijo, kateri obdeluje Florijan, ter zraven tega še en vinograd v tem kraju, dalje en travnik na Visokem [»ze Visok«]¹⁶⁸⁾, potem nekoliko posestev v Ločniku [»ze Lutschney«], namreč eno posestvo, eno brajdo in en travnik, kar vse obdeluje Volfhartov sin, potem eno posestvo, katero obdeluje Matija, dalje še eno hišico in štiri njive, nato nekoliko posestev na Kanalskem v Prileščjah [»im Chanal ze Prilecziah«]¹⁶⁹⁾, namreč eno posestvo, katero obdeluje Matija, in eno, katero obdeluje Sobodin [»Zobodin«].

Št. 65.

1460, dne 14. aprila. Gorica. (Velikonočni ponedeljek)

Ivan, palatinski grof koroški, grof goriški in tirolski ter odvetnik oglejske, tridentinske in briksenske cerkve, naznanja, da je kot starejši in vladajoči član rodovine ter kot namestnik svojega ljubega brata grofa Leonharta z ozirom na svoje potrebe in pa na potrebe rečenega brata za tisoč dobrih ogrskih cekinov prodal svojemu fevdniku, Febusu Turnu Mlajšemu [»Phebusn vom Turn dem Jungern«]¹⁷⁰⁾, takratnemu glavarju in vicedomu v Gorici in na Krasu [»zu Görz und am Karste«], ter vsem njegovim dedičem grad Vipolže [»geslos Wippel-

¹⁶⁷⁾ Vogrsko se tudi navaja po št. 74, 92, 93 in 111.

¹⁶⁸⁾ Visoko pri Vitovljah na Goriškem.

¹⁶⁹⁾ Prilešče je pri Anhovem na Kanalskem.

¹⁷⁰⁾ V teh regestih se omenjajo razni člani plemenite rodovine, imenovane »von Turn« ali pa »de la Torre«, tako Ritshart (št. 57), Mathias (št. 61), Johannes Phebus, vicecapitaneus (št. 63), Phebus iunior, glavar in vicedom v Gorici in na Krasu (št. 65) ter glavar v Pordenonu (št. 70), Phoebus de la Turre (št. 87), Johannes (št. 113, 118, 124), Nicolaus, glavar v Gradišču (št. 120), ter Mathaeus (št. 123).

sach«] in vse dotične pritekline, kakor grajsko varstvo [»burghuet«] zemljišnik [»gülten«], najemnino, desetine, travnike, novine [»nouinen«], brajde [»brayden«] itd.

Št. 66.

1460, dne 20. maja. Kliš (v Dalmaciji).

Kliška sodnija potrjuje, da je hči Ratka Tvrtkovića dobila neko zemljo, ki pa je bila prav za prav lastnina Nikolaja Ružnovića.

(Listino, spisano v hrvatski cirilici, je zagrebški prof. dr. Gjuro Šurmin prepisal, da jo pri priložnosti objavi.)

Št. 67.

1461, dne 4. (?) aprila. Toblach.

Leonhart, grof goriški in tirolski, piše svojemu fevdniku Nikolaju »hinder der Vesstn«, oblastniku v Rihenbergu [»phleger zu Reyffenberg«]¹⁷¹⁾, ter mu vелеva, da bi o sv. Juriju izplačal njegovima lovcema Matiji in Ivanu pet goldinarjev, katere jima je bil obljubil dati.

»Gebn zu Toblach am batag¹⁷²⁾ in oster veirtagn anno [mill. quadring.] Ixj.«

Št. 68.

1461, dne 13. aprila. Gorica.

»Anno Domini mill. quadring. sexag. primo, indictione nona, die XIII mensis Aprilis, actum Goricie in domo mei notarii infrascripti habitationis, present. providis viris magistro Johanne Pruttenawer et Paulo Pogli hiis Goricie habitantibus testibus ad hoc vocatis et rogatis«.

Tomaž Vyscher, imenovan tudi Kalb, je izjavil, da je plemenita Andrina v svojem imenu in v imenu svojega sina,

¹⁷¹⁾ Rihen' erg se tudi omenja pod št. 94 in 110.

¹⁷²⁾ Beseda »batag« stoji najbrže namesto »sabattag«.

plemiča Štefana [»nobili domicello Stephano«,], od nekega Scharffenbergerja kupila za Tomel-a in njegovo soprogo neko brajdo pod Frato [quadam braida posita sub Fratta¹⁷³⁾]. Zato sta pa Tomel in njegova soproga v zagotovilo dolžne svote razen kupljene brajde zastavila tudi vse drugo svoje premakljivo in nepremakljivo premoženje ter se zavezala, da ne prodasta brez dovoljenja rečene Andrine in njenega sina Štefana nobenega dela svojega imetja.

Notar: Vitus Pernawer quondam Conradi de Pernawer.

Št. 69.

1462, dne 14. junija. Toblach. (V ponedeljek na predvečer sv. Vida.)

Leonhart, palatinski grof koroški ter grof goriški in tirolski, naznanja vsej goriški deželi [»vnnser lanndschefft dort innen zu Gorcz«,], tako plemstvu kakor drugim, da je po določilu [»geschafte, ordnung vnd verlassen«,] svojega rajnkega očeta (Henrika IV.), katero je potrdil s svojim pečatom in katero je merodajno za vse brez izjeme, postal sedaj po smrti svojega starejšega in vladajočega brata grofa Ivana on (Leonhart) deželni knez, kateremu se imajo (prebivalci Goriškega) pokloniti, ga ubogati, zvesto skrbeti za njegovo korist ter ga varovati škode.

Št. 70.

1463, dne 1. januarja. (Dunajsko Novo mesto. (Novega leta dan.)

Friderik, rimski cesar itd., naznanja, da je Tebušu Turnu, svojemu glavarja v Pordenonu [»Phebusch vom Turn vnser hauptman zu Portenaw«,]¹⁷⁴⁾ z ozirom na njegovo zvesto, pošteno

¹⁷³⁾ Frata (Fratta) je vas v Furlaniji od Kormina proti jugu. Tudi se omenja pod št. 75, 94, 110, 112, 124.

¹⁷⁴⁾ Pordenone je v zahodni Furlaniji ob cesti, ki pelje iz Codroipa v Sacile.

in dolgotrajno službovanje ter Frideriku z Vogrskega [»Fridreich Vngerspacher«] z ozirom na njegove čine, s katerimi se je pred kratkim izkazal v njegovem (cesarjevem) gradu na Dunaju, kjer so ga (cesarja) oblegali nekateri ljudje avstrijskega vojvode Albrehta in pa Dunajčani,¹⁷⁵⁾ dal v fevd vas Komen [»dorf Comen«] in pa desetine v Štjaku na Krasu [»zu sand Jacob am Karst«], katere je dobil po rajnkih celjskih grofih.

Št. 71.

1466, dne 10. januarja. Gorica.

»Anno mill. quadringent. sexag. sexto, indict. XIII^a, die decima mens. Januarii, actum Goricie in Stolis (?), present. providis Ruperto rectori . . . , Frederico Grabatino et Hainrico carpentario omnibus hiis Goricie habitantibus testibus ad hoc vocatis et specialiter rogatis.«

Plemeniti Nikolaj de Postcastrum v Gorici [»Nicolaus de Postcastrum Goricie«] proda za devet mark solidov oglejskega denarja, katere sta mu odštela Peter »Welyliana« in Simon »Wime«, takratna kaniparija cerkve Marije device v Strani [»a providis Petro Welyliana et Symone Wime tunc caniparys ecclesie sancte Marie Virginis in monte Stran«]¹⁷⁶⁾, tej cerkvi najemnino ali fevd, ki je znašal en star pšenice [»affitum sive linellum unius starii frumenti«] ter ga je prej od neke kmetije odrajoval rečenemu Nikolaju Jurij Brajnčič iz Solkana [»Georgius Brainczicz de Salcano«].

Notar: Presbiter Vitus capellanus illustr. dni. comitis Goricie.
(Listina je nekoliko poškodovana.)

Št. 72.

1469, dne 12. septembra. Gorica.

»Anno mill. quadringent. sexag. nono, indictione secunda, die mens. Septembris duodecima, actum in civitate Goricie in

¹⁷⁵⁾ To se je godilo meseca oktobra in novembra leta 1462.

¹⁷⁶⁾ Stran je sedanji Kronberg blizu Gorice.

domo nobilis viri Conradi de Orzono, present. providis viris magistro Jacobo Spinnär fattore, Leonardo Greiner tabernario, Erasmo filio Johannis Praittnawer omnibus hiis testibus Goricie habitantibus.«

Krištofor, sin rajnkega Tomadija iz Biljane v Brdih [»de Bilano ex Collibus«], je z ozirom na to, da je že star in da nima svojih potomcev, pa tudi z ozirom na naklonjenost in dobrotljivost, katero mu je izkazoval plemeniti Conradus de Orzono, podelil temu Konradu in njegovim dedičem eno kmetijo in zemljišče z vsemi priteklinami v vasi Lazni [»in villa Lasoni«]¹⁷⁷⁾ tik posestva Ivana Lurina [»iuxta sedimen Ibani Lurin«], svojega sorodnika, potem tik zemljišča rečenega Konrada ter na dveh straneh tik javne poti.

Notar: Johannes filius quondam Johannis Kettner de Goricia.

Št. 73.

1471, dne 15. julija. Gorica.

»Anno Dom. mill. quadringent. septuag. primo, indict. quarta, die vero quintadecima mensis Julii, actum Goricie in domo infrascripti notarii, present. nobili viro Nicolao Folcher, providisque viris magistro Marino sartore et magistro Johanne Sanco omnibus de Goricia testibus ad hec vocatis specialiter et rogatis.«

Magdalena, soproga rajnkega čevljarja Ivana Hunta [»Magdalena uxor quondam magistri Johannis Hunt sutoris«], prodaja za pet mark solidov manj deset solidov [»quinque marcarum solidorum minus decem solidos«] duhovniku Gregorju iz Kamnika [»presbitero Gregorio de Stain«], ki se je takrat kot popotnik mudil v Gorici, svojo hišo v mestu Gorici ter vrt, ki je blizu te hiše, a že zunaj mestnega zidovja [»unam eius domum sitam et positam in civitate Goricie cum uno orto posito prope dictam domum extra muros civitatis«]. Meje rečene

¹⁷⁷⁾ Lazna je zaselje pri Kozani v Brdih.

hiše so: Spredaj je pot s stolpom, kjer se pride v mesto Gorico od nasprotne strani [»ab ante est via cum turri, qua itur ad civitatem Goricie ab alia parte«], na drugi strani je zidovje mesta Gorice [»murus civitatis Goricie«], na tretji pa hiša dedičev rajnkega štacunarja Lavrenca [»domus heredum quondam Laurencii stacionarii«]. Ta kupčija pa ne sme prikrajšati fevdnih pravic (goriškega) grofa, ki dobiva od te hiše po 28 novih penězov.

Notar: »Johannes filius quondam Johannis Ketner de Goricia civis et habitator Goricie imp. auct. notar. publ. et iudex ordinarius« je to listino prepisal, imajoč pred seboj neko listino notarja Gašperja Rab-a.

Št. 74.

1471, dne 13. decembra. Gorica. (Sv. Lucije dan.)

Leonhard, palatinski grof koroški, grof goriški in tirolski ter odvetnik oglejske, tridentinske in briksenske cerkve, naznanja, da je podelil Mihaelu Bruederlu [»Micheln Bruederl«]¹⁷⁸⁾, ki je kot starejši (član dotične rodovine) tudi zastopnik svojih bratov Tomaža in Nikolaja, naslednje fevde, namreč eno hišo v mestu Gorici [»in vnnser stat zu Gorcze«], ki se nahaja med Taferell-ovo in Hedvikino hišo, eno posestvo pred velikimi vrati v Gorici [»vor dem groszen tor zu Gorcze«], ki sega spredaj do javne poti, zadaj pa do Hannzlein-ovega vinograda, eno brajdo, ki meji na eni strani ob Ryffenbergerjevo zemljišče, na drugi pa ima Ritzhart vom Turn

¹⁷⁸⁾ Iz teh regestov so nam znani naslednji člani rodovine **Bruederl** (Pruederl) imenovane. Mogoče je, da so si bili v sorodstvu tako, kakor kaže ta rodovnik.

Leonard (št. 79)			I	
Mihael,	Tomaž,	Nikolaj	Ivan	Martin
(št. 74, 92)	(št. 74, 79)	(št. 74)	(št. 92)	(št. 92, 111, 113).

svoj svet, potem še eno brajdo, ki sega z enim delom do brajde Konrada Sneyderja (krojača?), z drugim pa do brajde Bernarda, sina pokojnega Linharta, en vinograd v Stari gori [»in dem Alten perg«], ki meji na eni strani ob Lauretov vinograd, na drugi pa ob Derfuser-jev, eno njivo za turnom (stolpom) na polju [»hinter dem turm in dem veld«], ki sega na eni strani do Reyffenbergerjeve njive, na drugi ima Ritzhart vom Turn svojo brajdo, spredaj je pa javna pot, eno njivo, ki se nahaja »an dem Rennberg«, ter se na eni strani dotika brajde Matevža, učitelja (?) v Gorici [»an Mathesen Schuelmaisters zu Gorcz braydenn«], na sprednji in zadnji strani pa so javne poti, en vinograd na Vogrskem [»zu Ungerspach«] tik Scheren-ovega vinograda, eno brajdo v Rafutu [»in dem Rafaldt«] zraven brajde Lavrenca Schuesterja (čevljarja?), potem posestva in kmetije, ki so posebej naštet v fevdnem pismu njegovega (Leonhardovega) rajnega brata Ivana, grofa goriškega, eno kmetijo v Križu v goriški deželni sodniji [»zum Krewcz in vnserm lanndgericht Gorcz«]¹⁷⁹⁾, katero obdeluje neki Anton, eno kmetijo v Marianu v korminski sodniji [»zu Meriach in Cremawnnner gericht«]¹⁸⁰⁾, katero obdeluje Žvan Mistrutz, eno kmetijo v Lokavcu pri Križu [»zu Lukavetz bei dem Krewtz«], katero obdeluje neki »Katsch«, eno kmetijo v Zagorju pri Grgarju [»zu Sagoria bei Gerger«], kjer prebiva neki Kapus, eno posestvo v Gorici pred velikimi vrati [»zu Gorcz vor dem grossem tor«], kjer prebiva »Krewzer«, eno posestvo »im Zersakta bei der Ysnicz«¹⁸¹⁾, desetino pri Mirnu, imenovano »Ysmett« [»bei der Merin genannt Ysmett«], eno kmetijo na Banjšici [»auf der Bainsicz«], katero obdeluje Makuc, eno kmetijo

¹⁷⁹⁾ Sv. Križ pri Ajdovščini se tudi omenja pod št. 92 in 111. Na istih mestih se tudi navajajo Lokavec, Miren, Banjšica in Grgar.

¹⁸⁰⁾ Mariano (Meriach) pri Korminu se večkrat omenja, tako v št. 75, 92, 94, 110, 111.

¹⁸¹⁾ Ysnicz je Soča. Kaj je »Zersakta«, mi ni znano.

v Pečeh pri (reki) Vipavi [»zu Pecz bei der Wypach«, ¹⁸²], katero obdeluje Štefan Blonda, dve kmetiji v Pečeh, kateri obdelujeta Videc Gelen in Lukman, eno desetino v Grgarju [»zw Gregar«] ter eno kmetijo v Korminu [»zu Cremawn«] ¹⁸³), katero obdeluje Martin Vidal.

Št 75.

1473, dne 7. decembra. Gorica.

»Anno Domini mill. quadringent. septuag. [tertio, indict.] sexta, die vero septimo Decembris, actum in villa Goricia, present. nobilibus viris Gasparo Houci, Raffaele de, Jonanis de Goritia et Johanne filio nobilis Conradi Orzoner de Goritia testibus.«

Plemenita Justus in Albertus de Postcastro, sina rajnkega Jakoba, za katera je njun varuh Vitus de Dorimbergo prevzel poroštvo, ter Lucija, vdova po rajnkem Nikolaju de Postcastro kot varuhinja za svojega vnuka Sigismunda, sina rajnkega Jurija de Postcastro, dajo v najem plemenitemu Juriju de Quadruvis, bivajočemu v Vidmu, svoj del vasi Brume ¹⁸⁴) z vsemi priteklinami, ki se nahajajo med vasmi Faro, Vilešami, Ro-

¹⁸²) Ime te vasi čitamo tudi v regestih pod št. 63, 89, 92, 111.

¹⁸³) Kar se tiče **Kormina**, nam je treba v 15. stoletju razločevati grad (in burgo Cormonis) (št. 96, 97, 99, 102, 103), vas (in villa Cormoni) (št. 115) in pod korminski grad spadajočo okolico (in pertinentiis Cormonis). V zadnji so nam znani kraji Melaret (št. 96, 97), Birtulins (št. 97), Pradulinis (št. 102) in Besconas (št. 126). V listinah se omenja cerkev sv. Adalberta (št. 97, 98), sv. Ivana (št. 103), sv. Mavra (št. 99) in sv. Kancijana (št. 125). Presbiter Morettus je bil nekaj časa vikar v Korminu (št. 112). V tem kraju je bila sodnija (št. 74). Izmed uradnikov so nam tudi nekateri iz teh regestov znani. Krištof Purchsteler je bil leta 1512. glavar v Korminu. Kot notarja in kancelarja se omenjata Diomedes Grassetus (št. 109) in Joannes Cisterninus (št. 112, 124). Gašper Pomelli je bil oficijal (št. 126), Kamil Neonauser pa gastald v Korminu (št. 112).

¹⁸⁴) Bruma je vas tik Gradišča v Furlaniji. Ne daleč od nje stojé vasi Fara, Vileše, Romans, Frata in Mariano.

mansom, Frato in Marianom, proti temu, da jim plačuje vsako leto po štiri marke solidov dobrega in rabljivega denarja.

Notar: Fridericus filius nobilis Malussii.

(Listina je nekoliko zamazana.)

Št. 76.

1481, dne 24. decembra. Gorica.

»Anno Domini mill. CCCCO octuag. primo, indict. quarta-decima, die vicesima quarta mens. Decembris, in suburbio Goricie sub logia domus illustr. dni. comitis, present. nobilibus viris ser. Alexio de Rabata, ser. Jacobo de Orzono, ser. Nicolao quondam Marci notarii testibus adhibitis, vocatis et specialiter rogatis.«

Plemenita Lucija, vdova po rajnkem Nikolaju de Postcastro, proda za sedem cekinov dobrega zlata in poštene vage plemenitemu Frideriku de Attems, sinu Nikolusija de Attems. kancelarju v Gorici [=nobilu viro ser. Federico de Atemsio, filio Nicolussii de Atemsio, cancellario extunc Goricie¹⁸⁵⁾], svoj

¹⁸⁵⁾ Ime rodovine, **Attems** imenovane, je po listinah na razne načine zapisano, tako n. pr. Attems, Attims, Attemps, Atimps, Attemis, Attimis, Atimis, de Atemsio, de Athemso, Atanus. Že proti koncu 14. stoletja so nekateri člani te rodovine bivali na tleh Goriškega. Simon q. Concii de Attems je bil leta 1394. v Tržiču navzoč kot priča (št. 49). Enajst let pozneje naletimo v Brdih, in sicer v Dobrovi, na nekatere člane te rodovine. Tu so se takrat kot priče mudili Jakob, sin rajnkega Frančiška, ter njegova sinova Frančišek in Filip; razen teh pa tudi še Nikolaj, sin rajnkega Askvina (št. 53). Dalje so nam iz teh registrov znani še naslednji Attemsi.

Nicolussius de A. (št. 76, 78, 79, 118)

<i>Federicus de A.</i> , cancell. Gorit., † 1525 (št. 76, 77, 78, 79, 80, 83, 84, 86, 87, 89, 94, 101, 107, 109, 110, 112, 113, 115, 122, 125) ux. <i>Elisabetha</i> , filia q. nob. <i>Wolfgangi</i> <i>Raschawer</i> (št. 89)	<i>Symon de A.</i> (št. 118) ux. <i>Margareta de Tricano</i> (št. 118) <i>Ferdinandus</i> (št. 122)
---	--

<i>Hieronimus de A.</i> Gorit. cancell. (št. 110, 112, 113, 115)	<i>Ulvinus</i> (št. 122, 124, 125)	<i>Nicolaus</i> (št. 110)
---	---------------------------------------	------------------------------

vinograd v Stari gori [»in monte Starogra«]¹⁸⁶⁾, katerega je nekdanj dobila kot jutrnjo [»sibi de iure morgngabii donatam«] od svojega soproga, plemenitega Nikolaja de Postcastro. Desetino od tega vinograda dobiva (goriški) grof.

Notar: Johannes natus quondam Johannis Ketner de Goricia, civis et habitator Goricie, sacra imp. mai. notar. publ. et iudex ordinarius.

(Konec sledi.)

Dr. Jožef Ivan Knolc.¹⁾

(Iz Ljutomerske kronike objavil M. Slekovec.)

Radi se pogovarjamo o najslavnejših svojih možeh, radi se ponašamo z vsem, kar je v čast našemu narodu. Ali pa smo povsod pravični?

Tu vidimo ime moža, ki mu gre več zasluženega spomina, kakor ga ima. Ni sicer deloval med svojim ljudstvom — veda nam ga je ugrabila; tudi pisal ni v besedi domači — učenjakom so slovenska tla neugodna; toda popel se je v vedi do visokega mesta, priznanje se mu je izrekalo in pokazovalo v premnogih časteh, kakršnih še drug Slovenec ni dosegel.

J. I. Knolc (Knolz), t. j. Jožef Ivan ali Ivan Jožef Knolc — svojega imena ni pisal stalno niti sam — se je narodil v Ljutomeru dne 2. sušca 1793. leta, a ne 2. sušca 1791. leta, kakor se je krivo poročalo povsod. Pri krstu se mu je dalo ime Jožef in morebiti pri birni Ivan. V krstni knjigi ljutomerske župnije (zvezek VII. str. 21.) čitamo: »1793, 2. sušca: Jožef, zakonski sin Mihalja Knoca (nemški »Knotz«, kar se mu je najbrže v krstni list krivo prepisalo »Knolc«), kolarja v Ljutomeru, h. št. 41, in Uršule roj. Onišak. — Oče Knoc se je bil priselil v Ljutomer ter bil začetkom l. 1791. vsprejet med tržane.²⁾

¹⁸⁶⁾ Stara gora je hrib od Gorice nekoliko proti vzhodu.

¹⁾ Gradivo za življenjepis tega odličnega rojaka je nabral g. dr. Fr. Simonič na Dunaju.

²⁾ V braneškem zapisniku čitamo: 1791, 21. Jänner bittet Michael Knotz um Consens Ertheilung zur Ablegung des bürgl. Juraments in Luttenburg.

Kdo je Jožefa napotil k srednjim in višjim šolam, kje se je učil od začetka, ne vemo ničesar. Na gimnazijo so zahajali iz teh krajev navadno v bližnji Varaždin, ali tudi v Maribor. Da je medicino studiral in dovršil na Dunaju in postal tam doktor zdravilstva, je jasno, ker takrat ni bilo bliže medicinske fakultete. V Ljubljani in v Gradcu so imeli šole samo za kirurge ali ranocelnike, vračnike nižje vrste, ki jih je ljudstvo zvalo in še jih zove »padarje«. Pravi zdravniki, doktorji medicine, so bili zelo redki, le po največjih mestih; še tam so imeli neko srednjo vrsto vračnikov, »magistre«.

Kdor je v tisti dobi odpotoval v daljno cesarsko prestolnico studirat, pokazal je že s tem, da ima kaj soli v glavi. Tu najdemo mladega doktorja Knolca pri slavnem profesorju Kernu, ki je sprejemal v svoj operacijski zavod vsako leto po šest, pozneje po osem takih mladih zdravnikov, ki so z odliko dovršili svoje studije. V tem zavodu so se vadili po dve leti v kirurgičnih operacijah na mrtvih in živih. Dovolj izurjeni so dobivali operaterske diplome, ki so jim dajale prednosti pri vseh javnih zdravniških službah. Penzionarji so stanovali brezplačno v občni bolnišnici, navrh pa so dobivali od države nekaj plače (stipendium). Zato so morali ostajati v cesarstvu. Tako si je država odgojila spretne in večše kirurge, ki so toli blagodejno delovali kot profesorji na vseučiliščih, ravnatelji bolnišnic, predstojniki kirurgičnih oddelkov in sanitetni uradniki.

Profesor Kern⁵⁾ se spominja doktorja Knolca v zadnji svoji knjigi: »Opazovanja in opazke iz oblasti praktične kirurgije«, izdani dve leti pred smrtjo v nemškem jeziku na Dunaju l. 1828. Posvetil jo je namreč »svojim nekdanjim posebnim gojencem c. kr. kirurgičnega operacijskega zavoda«. Imenuje jih po imenih, med njimi poleg Knolca iz Ljutomera še drugega našega rojaka, svojega ljubljenca Husijana (Hussian) iz Veržerja.

Kot penzionar »c. kr. kirurgičnega operacijskega zavoda« je izdal Knolc leta 1820. svojo prvo knjižico »O pijavicah in

⁵⁾ Kern je prišel na Dunaj z liceja v Ljubljani.

njihovi porabi v zdravilstvu«, posvečeno ekselenci državnemu svetovalcu in ravnatelju medicinskih studij profesorju drju Andreju Jožefu baronu Stifftu. V predgovoru, pisanem dne 24. decembra 1819. leta, pravi, da je spisal knjigo po višjem nalogu, »naj vsak mladi vrčnik izroči kako strokovnjaško delo, tiskano javni razsodbi«, ter omenja profesorja Kerna, da ima njega zahvaljevati, v kolikor si je prilastil kirurški znanosti in spretnosti.

Po dovršenih studijah je bil Knolc asistent na medicinski kliniki za ranocelnike, a kmalu je odšel v Solnograd na c. kr. licej, kjer je bil dne 24. sušca 1821. leta imenovan za profesorja teoretične in praktične medicine ter za primarija Ivanove bolnišnice in za primarija blaznice. Tu se je začelo pravo Knolčevo delovanje: na katedru, v bolnišnici, v blaznici, v daljavo pa s peresom.

V Solnogradu je izdal l. 1827. pri tiskarju Duyle knjigo: »Sistematična razdelitev trešlik kot navod za diagnostiko pri bolnikih — tabelarično sestavil J. I. Knolc, med. doktor in c. kr. profesor teoretične in praktične medicine.«

Dve leti pozneje je zbral obširen »Popis medicinskih zakonov v c. kr. avstrijskih deželah z ozirom na delokrog okrožnih ranocelnikov, civilnih mestnih in deželnih ranocelnikov in deželnih živinozdravnikov. V porabo okrožnim civilnim mestnim in deželnim ranocelnikom, javnim sanitetnim osebam, zdravnikom, grajščinam, okrožnim uradom in oblastem vobče. Izdal Jožef Ivan Knolc, doktor medicine, c. kr. redni javni profesor teoretične in praktične medicine na liceju v Solnogradu; primarij = zdravnik Ivanove bolnišnice in blaznice tam. Na Dunaju v založbi Mehitaristov 1829. — Podaja se nalašč ves naslov te, v svojem času praktične, a za nas zgodovinsko važne knjige v verni prestavi, ker kaže že v izrazih raznoterost zdravniškega osebja one dobe. Glede studij in praktične razvrstitve razjasnuje nam pisatelj osebje v predgovoru na 14. straneh. Posebno važna pa je postala knjiga za Knolca samega, ker je pokazala cesarju, kje si ima izbrati med zdravniki najvišjega

zdravnika uradnika (protomedika) za svojo prestolnico in deželo Dolnjo Avstrijo.

Pisal je Knolc tudi manjše učene članke v medicinske liste, postavim »Opazovanja o učinku solnih kopeli« in »Donesek k poznanju kretinizma na Solnograškem«, kar je oboje lahko spoznaval v solnem in goratem kraju.

Deset let je poučeval Knolc v Solnogradu, a leta 1830. ga je poklicala vlada na dunajsko vseučilišče kot j. r. profesorja občne patologije in farmakologije, kar jasno priča, kako so se cenile njegove zmožnosti. Na Dunaju je bil od leta 1832. sourednik strokovnjaškemu listu »Medicinische Jahrbücher des österr. Staates«. Toda samo štiri leta je predaval na vseučilišču, in sicer svoje zadnje šolsko leto 1833./34. medicinskim tretjeletnikom še v latinskem jeziku: 1. aetiologijo in semiotiko po Hartmannu: *Theoria morbi seu pathologia generalis*; edit. II. emendata. Viennae 1828. 2. materia medica et chirurgica po Hartmannu: *Pharmacologia dynamica*; edit. II. emendata. Viennae 1829. 3. diaetetiko, o receptih in o občni medicinski terapiji po lastnih zvezkih.

Pustil je Knolc profesuro, ker je po cesarjevi milosti dobil novo službo c. kr. vladnega svetovalca, sanitetnega referenta in protomedika dolnjeavstrijskega, kakor sam piše v knjigi: »*Institutiones medicae*«, prirejeni dijakom v porabo (*usui academico accommodatae*), rekoč: »*Factum tamen est, ut Clementia Augustissimi Imperatoris novo muneri destinatus cathedra publica descenderem, sicque rationem docendi meam publici facere juris decreverim.*«

A s tem se še ni popolnoma ločil od vseučilišča. V tisti dobi so bili vsi doktorji medicine medicinska fakulteta. L. 1855./56. še so izvolili Knolca zadnjič za dekana.

V svoji novi službi je Knolc nadaljeval v zbirki zdravniških naredeb za Spodnjo Avstrijo kot sedmi del zbirke pl. Ferra (Ferro), pl. Güldener-ja in Böhm-a. To zbirko je izdajal do leta 1846., od osmega dela počenši vsako leto posebej. Vsa

zbirka obsega v 11. delih vse postave in naredbe od leta 1792. do 1845. Knolčevo delo se počenja z letom 1830.

(Koniec sledi.)

Mali zapiski.

Francoska vlada in cerkvene zadeve v Iliriji. Ko je 29. junija 1811 za maršalom Marmontom general grof Bertrand nastopil kot guverner upravo ilirskih dežel, začel je izvajati tudi Napoleonove ukaze, ki so se tikali reform glede uprave cerkve. O tej zadevi leži dvoje aktov v kranjskem župnem arhivu, ki nista zanimiva le v zgodovinskem, ampak tudi v jezikoslovnem pogledu, ker nam kažeta slovenščino Napoleonovih časov. Posnamemo naj tedaj njuno vsebino. S cesarskim dekretom z dne 15. aprila 1811 je bilo ukazano, da se uvede francoski koledar tudi v Iliriji. Po tem koledarju, ki je dobil veljavo z novim letom 1812, so se smele praznovati le nedelje, odpravljeni so bili pa vsi zapovedani prazniki razen štirih, namreč: vnebohoda Gospodovega, vnebovzeta Marijinega (Napoleonov rojstni dan), vseh svetov in božiča. Škof Anton Kavčič je dal po ljubljanski škofiji 1. decembra 1811 razglasiti, da odveže vse vernike svoje škofije dolžnosti, v odpravljenih praznikih biti pri sv. maši in pridigi in zdržati se hlapčevskih del. Procesija z Najsvetejšim ni smela biti nikjer v praznik sv. Rejšnega Telesa, ker je bil ta dan delavnik, ampak le v nedeljo v njegovi osmini. Kranjski dekan Avguštin Sluga je dobil 4. decembra 1811 od škofijstva omenjeni ukaz in 29. decembra je prečital na prižnici to-le »Osnanilo: Zefarski Sklep od petnaftiga dne maliga trauna 1811 Sapové, de ima franzoska pratika kar vsdignene al nevsdignene prasnike sadene, na Illyrskim veljati. Sato od perviga dne profenza 1812 sraun nedel od Zerkve sapovedanih prasnikov sa naprej ne bo vezh koker ti štirji: 1. Kriftufovi v nebohod, 2. Velki Shmarn, 3. Vši Sveti, 4. Kriftufovu roiftvo al boshizhni dan. Vši drugi prasniki bodo delovniki. Gnadlivi Shkof s' shkofjo oblaftjo vfe verne soje Shkofie odvefhejo od dofhnosti, v' tih vsdignenih prasnikih mafho inu pridigo flifhati inu od tefhkih deil fe sderfhati. Prozefsia s' Svetim refhnim telefam bo samo pervo nedelo po fvetim refhnim telef per Farah, Vikariatih inu Lokaliah«. Duhovnikom je škofijstvo ukazalo, ljudstvo opominjati, da naj nedelje in še ostale praznike tem bolj natančno posvečuje, da se ne bo tako godilo, kakor prej, ko so ljudje praznike zlorabili v delo, namreč, da so delali hudo. Služba božja v cerkvi naj se v novih delavnikih opravlja tako, kakor je predpisano, da se opravlja v že poprej odpravljenih praznikih. — Drug dekret francoske vlade se je tikal zakona. Dne 1. januarja l. 1812. je bil v Iliriji razveljavljen avstrijski zakonski

patent z dne 16. januarja 1783. in uvedena na Francoskem veljavna organična postava o katoliškem bogočastju z dne 18. germinala X. Po tej postavi so smeli župniki le one ženine cerkveno poročiti, ki so jim trdno dokazali, da so že prej napravili zakonsko pogodbo pred uradnikom meščanskega stanu ali mairom. Vsak duhovnik, ki je koga cerkveno poročil brez pismenega dokaza o izvršeni poroki pred mairom, je v prvič plačal 16 do 100 frankov globe, za drugi tak prestop je dobil 2 leti do 5 let ječe, in če se vtretjič ni pobrigal za cesarski predpis, je bil iztiran. Ako sta prišla ženin in nevesta v župnišče k izpraševanju za oklice, ni smel župnik oklicev zapisati, ako se nista bila prej obrnila do maira. Ko sta pa prišla od maira, ju je župnik izprašal krščanski nauk in ju je smel »mit Bescheidenheit« poprašati, če ne nasprotuje zakonu kateri izmed dvanajstih kanoničnih zadržkov, namreč: 1) Tempus vetitum; 2) votum castitatis vel non nubendi; 3) aetas; 4) crimen; 5) vis; 6) ordo; 7) ligamen; 8) cultus disparitas; 9) impotentia; 10) raptus; 11) clandestinitas; 12) cognatio et affinitas lineae lateralis in primo et secundo gradu tam puro, quam tertio mixto ex secundo, lineae vero rectae in quovis. Ako se ni našel noben zadržek, oziroma če se je isti odpravil po dobljenem spregledu od škofijstva, so se smeli v treh nedeljah med božjo službo izvršiti oklici. Pri oklicu se je moral župnik dobesedno držati predpisa gouvernementa, po katerem se je glasil oklic tako-le: »Se vam ofnani, de N. N. inu N. N. Sakrament Svetiga Sakona prejeti shelta. Zhe kdo sa kaki zerkveni sadershek ve, je profhen, ga nam razodeti. Se vam tudi osnani, da fta se fhe per deshelfki gospofki oglašila sa opravi to, kar poštava sapove, inu kar je treba, de be niju savefa velala, inu de jima Sakrament Svetiga fakona dergazhi ne bo vdejen, koker zhe fta she 54ti zhlen poštave od 18tiga dne maliga travna defetiga lejta dopolnila«. Spregled od cerkvenih oklicev se je dobival pri škofijstvu. Ako je duhovnik poročal brez oklicev, je bil suspendiran za tri leta. V poročnem litu župnik ni nič omenjal poroke pred mairom. Odprava praznikov in zapovedano sklepanje zakonov pred mairom, ta dva ukaza sta globoko posegla v upravo cerkve. Prišlo je od francoske vlade še nekoliko drugih ukazov, tičočih se cerkvenih zadev. Na leto je bilo dovoljenih le pet procesij; s kadilom pred prazniki po hišah kaditi je bilo prepovedano. Od duhovnikov, ki so hoteli dobiti župnije, je vlada zahtevala konkurzni izpit, kakor ga predpisuje sklep tridentskega cerkvenega zbora v 24. seji, 18. poglavju. V nedeljah in praznikih je moral vsak župnik in kurat na koncu župne sv. maše na spodnji stopnjici altarja moliti ali peti predpisano molitev za cesarja Napoleona. A. Koblar.

Izdaje in zalaga »Muzejsko društvo za Kranjsko.«

Natisnili J. Blasnikovi nasledniki v Ljubljani.